

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Et F. Et V. Archidiaconis Salamantinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

quaginta & unus anni à tempore venditionis elapsi sint, quia tamen cum quarto anno pontificatus ejusdem C. prædecessoris nostri coram iudicibus à sede apostolica delegatis super prædictis possessionibus lis fuerit contestata, tam quatuordecim anni à tempore motæ litis elapsi quàm etiam tempus vitæ illicitè alienantis debent juxta sanctiones canonicas de computatione subdaci, residuum temporis ad quadraginta annorum limitem non accedit. His igitur & aliis intellectis quæ tam tu quàm pars altera proponere curavistis, de fratrum nostrorum consilio tam alienationem quàm compositiones etiam supradictas duximus revocandas, procuratorem prædictum super iis sententialiter condemnantes, ita videlicet ut tam ad recuperationem supradictæ pecuniæ quàm etiam expensarum quæ pro melioratione rerum monasterij forsitan factæ sunt idem Episcopus, cum voluerit, suam justitiam prosequatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ diffinitionis infringere vel ei &c. usque incursum. Datum Laterani 1 v. Idus Martij, pontificatus nostri anno duodecimo.

EPISCOPO ET F. ET V.
Archidiaconis Salamantinis.

Epist. 99.
Confirmatur
sententia lata
pro monaste-
rio Colim-
briensi.

Inver dilectos filios Priorem & conventum monasterij sanctæ crucis Colimbriensis ex parte una & M. & I. Presbyteros, G. I. P. & M. Diaconos & P. I. & M. ac quosdam alios Clericos Capellæ monasterij memorati ex altera, quos ad præsentationem eorundem Prioris & fratrum ad titulum ipsius monasterij dicebatur venerabilis frater noster Colimbriensis Episcopus ordinasse, super ordinatione ipsorum & restitutionis sententia à dilecto filio magistro P. Priore sanctæ Mariæ Montis majoris & conjudicibus suis auctoritate nostra lata pro eis exorta materia quæstionis, post altercationes multiplices & varias allegationes propositas coram venerabili fratre nostro Episcopo & dilectis filiis Decano & Cantore Zamorensibus, quibus ultimò commisimus causam ipsam, quasdam ejusdem Colimbriensis Episcopi litteras exhibuerunt duo ex Clericis memoratis, videlicet P. Bartholomæi & I. Nunonis, in quibus continebatur expressè quòd P. Colimbriensis Episcopus ad titulum monasterij sanctæ crucis & præsentationem Prioris & conventus ejusdem promoverat quosdam Clericos, unum in Presbyterum, & alios in Diaconos & Subdiaconos & Hof-

tiarios, quorum nomina in suis litteris exprimebat, inter quæ videbantur præscriptorum Clericorum nomina contineri, quibus in ejus præsentia competens fuerat beneficium repromissum. Cumque fuisset à Priore & fratribus allegatum easdem litteras nunquam de conscientia Episcopi emanasse, ac super hoc fuisset aliquandiu litigatum, in hoc demum partes pariter convenerunt, abrenuntiatis omnibus quæ gesta erant in causa, ut si Colimbriensis Episcopus tenorem recognosceret litterarum, ipsi iudices juxta suum arbitrium facerent Clericis ipsis, pro quibus prædicta sententia lata fuerat, in monasterio provideri, si verò non recognosceret tenorem earum, ex toto abolverent Priorem & conventum ab impetitionibus Clericorum. Cum autem iudices certiorari per dictum Episcopum petissent, licet Episcopus nimis obscure primitus rescripisset, postmodum tamen minus intricatè respondit hoc modo. *Recordamur quosdam Clericos Ecclesie sancte crucis ad titulum monasterij & præsentationem duorum vel trium Canonicorum ejusdem loci promovisse ad ordines ac eisdem super ordinatione sua nostras litteras concessisse; sed qui fuerint, & an litterarum tenor de nostra conscientia emanaverit, non recolimus.* Super hujusmodi verò responzione conscribi fecit idem Episcopus tria paria litterarum, quarum unum sæpeditorum Clericorum parti & aliud Prioris & fratrum nuntio assignavit, apud se ad cautelam tertio reservato. Verùm cum utraque pars traditas sibi ab Episcopo litteras iudicibus præsentasset, pars Prioris & fratrum asseruit litteras Colimbriensis Episcopi Clericis traditas per eosdem fuisse falsatas, cum in eo loco in quo scriptum fuerat *utrum litterarum tenor de nostra conscientia emanaverit, non recolimus*, loco negativæ particule affirmativa particula, videlicet *etiam*, litteris quibus utebantur Clerici poneretur. Porrò cum tam super hoc articulo quàm etiam super alio, an videlicet ex iis quæ rescripsit Episcopus recognovisset continentiam litterarum, fuisset utrinque diutiùs allegatum, iudices de consilio peritorum sententiando dixerunt Episcopum sæpeditum litterarum recognovisse tenorem, Priori & fratribus injungentes ut prædictis duobus Clericis providerent juxta formam in authentico eorundem expressam, pro ceteris sententiam confirmationis quam tulerant super prædicta restitutionis sententia, sed ad tempus se suspendisse fatebantur eandem, in statum pristinum reducendo, & præci-

piendo eam firmiter observari. Quorum sententiam magister I. monasterij procurator nuper apud sedem apostolicam constitutus coram dilecto filio nostro Pelagio sanctæ Lucie ad septa solis Diacono Cardinali, quem ipsi & prædicto Iohanni Nannonis procuratori Clericorum ipsorum auditorem concessimus, petiit revocari, allegans eos contra conventionis seu compromissi tenorem sententiam protulisse, quia cum Colimbriensis Episcopus scripserit se non recolere an litterarum tenor de sua conscientia emanasset, ergo an is tenor litterarum fuerit dubitavit; ergo tenorem ipsum minimè recognovit; & ideo mandare iudices nequiverunt supradictis Clericis provideri, utpote conditione in compromisso apposta non extante. Proposuit insuper manifestè constare litteras quas iudicibus Clerici supradicti obtulerant fuisse falsatas, cum litterarum tenor quas nobis nuper Colimbriensis Episcopus super eodem facto transmisit litteris quibus pars monasterij usâ fuerat, sicut idem Episcopus asserit, omnino concordet, à quibus Clericorum litteras non est dubium discordasse. Ceterum procurator Clericorum eisdem litteras fuisse falsatas prorsus inficiens, proponebat alterius tenoris fuisse litteras quibus monasterium usum fuerat quam sint illæ quas ad nos Episcopus destinavit, adiciens quòd etsi ejusdem tenoris forsitan extitissent, contra sententiam tamen auctoritate apostolica promulgatam in præjudicium Clericorum credendum non erat Episcopo in hac parte, cum non juratus extra iudicium testimonium dedit, & sit in assertione propria singularis, & ideo sibi soli credendum non erat, quantumque fulgeat dignitate. Allegavit præterea compromissi verba non captiosè, sed sanè potius esse intelligenda, ut scilicet verba negativè concepta in affirmationem resolvantur hoc modo; si Episcopus tenorem recognosceret litterarum, secundum arbitrium iudicum provideretur Clericis memoratis; si verò non recognosceret, idest, si recognosceret non fuisse illam continentiam litterarum, Prior & fratres ab impetitione absolventur ipsorum. Et hæc interpretatio videbatur meritò admittenda, tum quia negantis factum per rerum naturam nulla est probatio juxta legitimas sanctiones, tum quia multi potuissent casus occurrere in quibus Episcopus non recognovisset continentiam litterarum; ut si forsitan interim fuisset mortuus, vel mutus seu mente captus effectus, aut

in remotis partibus agens, vel etiam præfens, & requisitus nollit aliquatenus respondere; & sic Clerici debita fuissent provisione frustrati, quod intentioni tam partis quam iudicum obviasset. Adjecit etiam quòd illa verba, *Si Episcopus tenorem recognosceret litterarum*, non ad verborum seriem sed ad factum de quo in litteris agebatur erant potius referenda. Vnde cum Episcopus dixerit se recolere quosdam Clericos Capellæ sanctæ crucis ad præsentationem quorundam fratrum ejusdem loci ad titulum monasterij ordinasse ac dedisse litteras ordinatis, oblatas sibi litteras super quibus erat contentio recognoscens proprio sigillo munitas, licet dixerit se non recolere an litterarum tenor de sua conscientia emanasset, tenorem recognovisse intelligitur litterarum quas veras & authenticas reputabat; sicut si aliqua nobis littere offerrentur nostra bulla munita, quæ nec rasæ nec cancellatæ nec abolitæ viderentur in aliqua sui parte, neque vitium appareret in filo, stilo, charta, vel bulla, nec in honestum continerent aliquid vel iniquum, etsi non essemus memores sic fuisse in facto processum quemadmodum litterarum series contineret, quia omnium habere memoriam divinum est potius quam humanum, procul dubio litteras approbaremus easdem, & per consequentiam eandem intelligeremur continentiam approbare. His igitur & aliis coram prædicto Cardinale propositis plenius intellectis, de fratrum nostrorum consilio sententiam prædictorum iudicum Zamorensium approbantes, illam auctoritate apostolica confirmamus. Quocirca discretionis vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus eandem sententiam faciatis appellatione remota inviolabiliter observari, contradictores, si quos inveneritis, vel rebelles per censuram ecclesiasticam compescendo. Quòd si non omnes &c. tu, frater Episcope, cum eorum altero &c. Datum Viterbij 111. Non. Augusti, anno duodecimo.

CANONICIS REGVLARIBVS
Ecclesie beati Petri de Torquona.

CUm à sede apostolica postuletur quod æquitati sit consonum & conveniat rationi, ad concedendum debemus prompti & faciles inveniri & iusta poscentium vota propensiori cura & sollicitudine promoveri, ut tanto in amorem & devotionem sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ ferventius exardescant quanto se cognoverint majore

*Epist. 100.
De Canonicis
instituentis in
Ecclesiis parochialibus.*